

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Literatura powszechna wieku XX i XXI		9.2.0506	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Historii Literatury Polskiej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia polska	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Bartosz Dąbrowski; dr hab. Marcin Całbecki, profesor uczelni; dr hab. Piotr Millati, profesor uczelni; prof. dr hab. Kazimierz Nowosielski; prof. dr hab. Stefan Chwin; dr hab. Zbigniew Kaźmierczyk, profesor uczelni; prof. UG, dr hab. Aleksandra Ubertowska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Ćw. audytoryjne		Semestr 5:	
Sposób realizacji zajęć		30 godzin - udział w ćwiczeniach;	
zajęcia w sali dydaktycznej		20 godzin - samodzielne studiowanie literatury oraz	
Liczba godzin		przygotowanie do zajęć i zaliczenia przedmiotu wraz	
Ćw. audytoryjne: 30 godz.		z zaliczeniem.	
		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2025/2026 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Analiza tekstów z dyskusją		Sposób zaliczenia	
- Dyskusja		Zaliczenie na ocenę	
- Praca w grupach		Formy zaliczenia	
- Rozwiązywanie zadań		zaliczenie ustne	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje zaliczenie z oceną na podstawie:	
		• czynnego udziału w konwersatorium, systematycznego przygotowywania w formie ustnej i/lub pisemnej zagadnień wskazanych przez Prowadzącego (50%),	
		• zaliczenia ustnego z listy literatury wymaganej do ostatecznego zaliczenia zajęć i wybranych dwóch pozycji przedmiotowych z listy lektur uzupełniających (50 %).	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	aktywny udział w zajęciach	przygotowanie w formie ustnej lub pisemnej zagadnień wybranych przez prowadzącego	zaliczenie ustne
Wiedza			
K_W01	+	+	+
K_W02	+	+	+
Umiejętności			
K_U01	+	+	+
K_U03	+	+	+
K_U05	+	+	+
Kompetencje społeczne			
K_K01	+	+	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Warunkiem uczestnictwa w zajęciach jest uzyskanie zaliczenia z literatury powszechnej XIX w. w semestrze bezpośrednio poprzedzającym realizację przedmiotu. W wyjątkowych przypadkach osoba prowadząca zajęcia może odstąpić od tej zasady.

B. Wymagania wstępne

Umiejętność analizy i interpretacji dzieł literackich, wiedza na temat historii literatury polskiej i literatury powszechnej okresów poprzedzających omawianą w danym semestrze epokę literacką.

W przypadku studentów z zagranicy konieczna jest znajomość języka polskiego w stopniu umożliwiającym zrozumienie treści prezentowanych podczas zajęć i aktywny w nich udział.

Cele kształcenia

Celem zajęć jest zapoznanie studentów z wiedzą o literaturze powszechnej XX i XXI wieku i zdobycie oraz doskonalenie praktycznej umiejętności analizy i interpretacji dzieł literackich.

Treści programowe

Problematyka ćwiczeń

Zaznajomienie studentów z problematyką utworów, które uznaje się za kanon literatury światowej w XX. wieku. Dobór tekstów winien uzmysłowić dynamikę procesów historycznoliterackich, których efektem są strategie pisarskie praktykowane w XX i XXI wieku, oraz eksponować specyfikę kulturową poszczególnych literatur narodowych. Dialektyka unifikacji w ramach historycznego procesu i kulturowej różnicy winna prowadzić do rozpoznania funkcjonalnego charakteru dzieła literackiego.

Treści merytoryczne obejmują problematykę wewnętrznych zależności, wpływów, szeroko pojętej relacyjności tekstów poszczególnych literatur narodowych współtworząca mapę powszechnych procesów historycznoliterackich i wyznaczająca kategorię dzieł kanonicznych w obrębie światowej literatury.

Wykaz literatury

Każdorazowo na początku semestru prowadzący ustala zestaw lektur wymaganych do zaliczenia przedmiotu.

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć:

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

- T. M a n n, Czarodziejska góra, przeł. M. Kurecka i W. Wirpsza, Kraków 1985;
- M. P r o u s t, W poszukiwaniu straconego czasu, przeł. Tadeusz Boy-Żeleński, Warszawa 1993. T. 1;
- F. K a f k a, Zamek, przeł. K. Radziwiłł, K. Truchanowski, Warszawa 2002;
- J. J o y c e, Ulisses, przeł. M. Słomczyński, Warszawa 2000;
- S. B e c k e t t, Czekając na Godota, [w:] tegoż, Wybór dramatów, przekł. i oprac. A. Libera, BN II 241, Wrocław 1995;
- G. M a r q u e z, Sto lat samotności, przeł. G. Grudzińska, K. Wojciechowska, Warszawa 1994;
- J. L. B o r g e s, Opowiadania, przeł. Z. Chądzyńska, postł. R. Kalicki, Kraków 1978;
- G. G r a s s, Blaszyany bębenek. Przeł. S. Błaut. Gdańsk 1991.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

- H. Kurzke, Tomasz Mann. Życie jako dzieło sztuki, przeł. Ewa Kowynia, Warszawa 2005;
- M. Kurecka, Czarodziej. Rzecz o Tomaszu Mannie, Kraków 1993;
- Tomasz Mann w oczach krytyki światowej, red. A. Rogalski, Warszawa 1975;
- Proust w oczach krytyki światowej, wyb. i red. J. Błoński, Warszawa 1970;
- J. Błoński, Widzieć jasno w zachwyceniu, Warszawa 1965; E. Naganowska, Telemach w labiryncie świata, Warszawa 1962 (Ulisses);
- Od Joyce'a do liberatury, red. K. Bazarnik, Kraków 2002;
- Nienasycenie. Filozofowie o Kafce, red. Łukasz Musiał i Arkadiusz Żychliński, Kraków 2011;
- E. Pavel, Franz Kafka. Koszmar rozumu, przeł. Irena Stapor, Warszawa 2003;

- Libera, Wstęp, [w:] S. Beckett, Wybór dramatów, przekł. i oprac. A. Libera, BN II 241, Wrocław 1995;
- Libera, Godot i jego cień, Kraków 2009. [rozd. I, II, III];
- D. Saldívar, Gabriel Garcia Marquez. Podróż do źródła, przeł. Agnieszka Biernacka, Warszawa 2001;
- Elbanowski, Od realizmu magicznego do ironii magicznej, „Literatura na świecie” 1983 nr 9;
- A.M. Pascual, Jorge Luis Borges, Człowiek i twórca, Warszawa 2006;
- Polskie pytania o Grassa, pod red. Marii Janion, Warszawa 1988.
- Gunther Grass i polski Don Kichot, pod red. Marii Janion, Gdańsk 1997.

B. Literatura uzupełniająca

- R.M. Rilke, Elegie duinejskie, [w:] tegoż, Poezje, przeł. M. Jastrun, Kraków 1987;
- Th.S. Eliot, Ziemia jałowa, przeł. Cz. Miłosz, [w:] tegoż, Wiersze i poematy, Kraków 1996;
- D. Thomas, Światło wybuchu, gdzie brak słońca, A śmierć utraci swoją władzę, Nie idź łagodnie w tamtą dobrą noc, Ta siła, która przez zielony lont prze kwiaty, Fern Hill, [w:] tegoż, Wiersze wybrane, przeł. S. Barańczak, Kraków 1988;
- W.H. Auden, Na cześć skały wapiennej, Dziecko piątku, 1 września 1939, [w:] tegoż, 44 wiersze, przeł. Stanisław Barańczak, Kraków 1994.
- H.G. Gadamer, Mitopoetyckie odwrócenie w „Elegiach duinejskich” Rilkego, przeł. M.Łukaszewicz, „Literatura na świecie” 1979 nr 10;
- K. Kuczyńska-Koschany, Rycerz i śmierć. O Elegiach duinejskich Rainera Marii Rilkego, Gdańsk 2010;
- D. Prater, Dźwięczące szkło. Rainer Maria Rilke. Biografia, przeł. Dariusz Guzik, Kraków 2004;
- P. Ackroyd, T. S. Eliot, przeł. Krzysztof Mazurek, Kraków 1996. [rozd. Załamanie 1921-1922];
- L. Gruszevska, Wizje i re-wizje w poezji T. S. Eliota, Wrocław 1996. P. Celan, Wiersze wybrane, przeł. S. Barańczak, Warszawa 1997;
- R. Felstiner, Paul Celan. Poeta, ocalony, Żyd, przeł. Maciej Tomal, Małgorzata Tomal, Kraków-Budapeszt 2010. [rozd. z części I m.in. Fuga po Auschwitz, Pieśń na puszczy i cz. II Mocując się z aniołami];
- K. Kawafis, Ekdota poemata. [w:] tegoż, Wiersze zebrane, przeł. Z. Kubiak, Warszawa 1995;
- M. Yourcenar, Wprowadzenie w dzieło Konstadinosa Kawafisa, [w:] tegoż, Czarny mózg Piranesiego, przeł. Jan Maria Kłoczowski i Krystyna Dolatowska, Gdańsk 2004;
- Z. Kubiak, Kawafis Aleksandryjczyk, Warszawa 1995;
- Ph. Larkin, 44 wiersze, przeł. S. Barańczak, Kraków 1998;
- Ph. Larkin, Zebrane, Wrocław 2008; G. Benn, Wiersze statyczne, [w:] tegoż, Nigdy samotniej i inne wiersze, Wrocław 2011;
- S. Barańczak, Intensywność smutku. O poezji Philipa Larkina, [w:] Ph. Larkin, 44 wiersze, przeł. S. Barańczak, Kraków 1998;
- K. Krolow, „Absolutny wiersz” i „Ja liryczne”, przeł. Paweł Piśczatowski, „Literatura na świecie” 2006 nr 5-6.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W01, K_W02 K_U01, K_U03, K_U05 K_K01	K_W01, K_W02 Student: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia i charakteryzuje najważniejsze dzieła literatury powszechnej XX i XXI wieku (K_W01, K_W02), • wymienia i charakteryzuje tendencje, nurty, gatunki literatury światowej; wymienia i definiuje najważniejsze pojęcia związane z etapami procesu historycznoliterackiego XX i XXI wieku (K_W01, K_W02), • rozumie historyczne przemiany w literaturze światowej XX i XXI wieku i jej specyfikę oraz ewolucję formalną. Potrafi omówić znaczenie literatur narodowych w literaturze światowej XX i XXI wieku oraz ich recepcję na świecie (K_W01, K_W02), • potrafi wyodrębnić związki ideowo-artystyczne, łączące dzieło z kontekstem filozoficznym, literacko-estetycznym, politycznym i historycznym XX i XXI wieku (K_W01, K_W02), • wymienia wybitnych twórców należących do poszczególnych literatur narodowych XX i XXI wieku; wymienia przedstawicieli istotnych dla tego przedziału czasowego szkół literackich, nurtów i tendencji stylistycznych (K_W01, K_W02), • wskazuje zależności pomiędzy powstawaniem dzieł literackich a sytuacją historycznoliteracką w XX i XXI wieku; opisuje warunki powstania najważniejszych dzieł literatury światowej XX i XXI wieku (K_W01, K_W02), • identyfikuje styl dzieła literackiego, pisarza, epoki literackiej (K_W01, K_W02), • potrafi posługiwać się podstawowymi metodami analizy i interpretacji literaturoznawczej w odniesieniu do zjawisk literatury światowej XX i XXI wieku (K_W01, K_W02).
	Umiejętności K_U01, K_U03, K_U05 Student: <ul style="list-style-type: none"> • korzysta z tradycyjnych i nowoczesnych źródeł tekstów literackich i literaturoznawczych, odnoszących się do literatury światowej (K_U01), • poznając literaturę powszechną XX i XXI wieku, korzysta z publikacji z zakresu literaturoznawstwa; stosuje w praktyce wiedzę z zakresu teorii literatury (K_U01),

- opracowuje zagadnienia dotyczące problemów historii literatury XX i XXI w. (K_Uo1, K_U03),
- omawiając literaturę powszechną XX i XXI w., posługuje się pojęciami z zakresu wiedzy o literaturze (K_U01, K_U03),
- samodzielnie i w zespołach przygotowuje i przedstawia rozwiązania problemów literaturoznawczych związanych z literaturą powszechną XX i XXI wieku (K_U01, K_U03),
- krytycznie analizuje i interpretuje dzieła literatury światowej XX i XXI wieku (K_U01, K_U03),
- tworzy prace pisemne oraz przygotowuje wystąpienia ustne w zakresie szczegółowych zagadnień historii literatury światowej XX i XXI w. z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych i różnych źródeł (K_U01, K_U03, K_U05),
- omawiając dzieła literatury światowej XX i XXI w., uzasadnia tezy historycznoliterackie i trafnie osadza je w kontekście problemów epoki (estetycznych, ideowych, politycznych) (K_U01, K_U03).

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K01

Student:

- zajmując się literaturą powszechną XX i XXI w., potrafi pracować samodzielnie, a także w grupie oraz kierować małym zespołem (K_K01),
- identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z literaturą powszechną XX i XXI w. (K_K01),
- ma świadomość wagi dziedzictwa kulturowego z uwzględnieniem literatury światowej XX i XXI w. oraz wpływu tego dziedzictwa na komunikację międzykulturową (K_K01),
- poszerzając wiedzę na temat literatury XX i XXI w., uczestniczy w życiu kulturalnym korzystając z różnych mediów (K_K01).

Kontakt

bartosz.dabrowski@ug.edu.pl